މުސްލިމުންގެ ޙަޟާރަތު ގެއްލި ތަރައްޤީގެ ގޮތުން ފަހަތަށްދާން ޖެހުނު ސަބަބުތައް

ޙުސައިން ފަހްމީ މޫސާ

(އޮކްޓޯބަރު2012ގެ ދަރުމަ އާ ގުޅޭ)

ހަވަނަ ސަބަބު: ތަރައްޤީއާއި އިސްލާމުގެ ނަމުގައި މުސްލިމު ގައުމުތައް ފަސާދަ ވެގެން ދިޔުން

އެއީ އުއްމަތް މަގު ފުރެއްދުމުގެ ނިޔަތުގައި ކުރެވޭ ކަމެކެވެ. الله ވަނީ މުނާފިޤުންނާ ބެހޭގޮތުން ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި މިވާހަކަ ގެންނަވާފައިވެއެވެ. (وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ) البقرة11 މާނައީ: "އަދި ތިޔަބައިމީހުން ބިމުގައި ފަސާދަ ނުކުރުމަށް ބުނޭ، އެއުރެންނަށް ދިޔައިރު ބުނެވިނަމަ، ތިމަންނަމެނީ، ހަމަ إصلاح ކުރަންއުޅޭ ބައިމީހުންނޭ، އެއުރެން ބުނެތެވެ."

މުސްލިމު އަޚުންނޭވެ! އިސްލާމުގެ ނަމުގައި އިސްލާމީ މުއައްސަސާތަކުގެ އެންމެ މުހިއްމު ހަރަކާތްތަކެއްވަނީ [illegible] އަޒްހަރުވަނީ އިސްލާމާއި ކުރިއެރުމުގެ ނަމުގައި މުޅިންހެން ގެއްލިގެން ގޮސްފައެވެ.

الجامعة الزيتونية އަކީ އިސްލާމީ އުއްމަތުގެ ތަރި ނާރުކަމުގައި ބެލެވުނު ޔުނިވަރސިޓީއެކެވެ. މިތަންވެސް ވަނީ އިސްލާމާއި ކުރިއެރުމުގެ ނަމުގައި ގެއްލިގެން ގޮސްފައެވެ.

ކުރިއެރުމާއި ޙަޟާރަތާއި ތަހުޒީބުގެ ނަމުގައި الله ޙަރާމްކުރައްވާފައިވާ ކަންތައް ހުއްދަ ކުރެވިއްޖެއެވެ. އިސްލާމުގެ ނަމުގައި [illegible] ކުރުމުގެ ނަމުގައި الله ގެ އަމުރުތަކަށް ފުރައްސާރަ ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ހަތްވަނަ ސަބަބު: އަދުއްވުން އެބައިމީހުން ޢަޤީދާގެ ގޮތުން ބައިބައިވެފައިވުމާ ނަމަވެސް މުސްލިމުންނާ ދެކޮޅަށް އެކަތިގަނޑަކަށްވުން

(تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ) "އެއުރެންގެ ހިތްތަށް ބައިބައިވެގެންވާ حال، ތިބާ ހީކުރަނީ، އެއުރެންނީ އެންމެން އެކަތިގަނޑަކަށް ވެފައިވާ ބަޔެއްކަމުގައެވެ." އެމެރިކާއާއި ޔޫރަޕާގެ އަދާވާތްތެރިކަމަކީ ޒަމާނުއްސުރެ އޮންނަ ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް މުސްލިމުންނާ ދެކޮޅަށް އެމީހުން އެކަތިގަނޑަކަށް ވެއެވެ. މިއީ ދެބަސްވެވޭނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. މުސްލިމުން އެއްވެސް ކަމެއްގައި އެބައިމީހުންގެ މެދުގައި އެއްގޮތްބަހެއް ނުބުނެއެވެ. ނަމަވެސް އެމެރިކާއާއި ޔޫރަޕާއި ރަޝިޔާ ފަދަ ގައުމުތަކުން [illegible] ގޮތުގައި އެކަތި ގަނޑަކަށް ވެއެވެ.

އަދުއްވުން، މުސްލިމުން އިސްތިޢުމާރީ ނިކަމެތި ކުރުމުގައި، [illegible] އެކަތި ގަނޑަކަށް ވެއެވެ. އެމީހުންގެ

އަދާވާތްތެރިކަން ހިތަށްވެ ބޮޑުކަން އޮތްކަމުގައިވީ ނަމަވެސް އެކަން ވަގުތީ ގޮތުން ހަނދާންނައްތާލާފައެވެ.

ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިން މުސްލިމުން ނައްތާލުމުގައި އެކަތީގަނޑެކަން ވީ ހިނދުއްތެއެވެ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިންނަކީ ދެ ދުޝްމަނުންނެވެ. الله ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ވަޙީކުރެއްވިއެވެ. (وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ)(الأنفال 73) މާނައީ: "كافر ވި މީހުން (ދަންނާށެވެ!) އެއުރެންގެ އެއްބަޔަކު، އަނެއްބަޔެއްގެ އެހީތެރިންނެވެ." މާނައީ: ކާފިރުވިމީހުން އިސްލާމްދީނާއި މުސްލިމުންނާ ހަސަދަވެ ކުރުމަށް އެއްބައިވެ އެކަތީގަނޑަކަށް ވާނެއެވެ. އެބައިމީހުންގެ އަމާޒަކީ ދުނިޔޭގެތެރެއިން މުސްލިމުން ކުޑުގައިވާނަމަ އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށް އެހީތެރިވާނެއެވެ. އަދިވެސް އެހެން އާޔަތެއްގައި الله ވަޙީކުރައްވާފައިވެއެވެ. (مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ) (البقرة 105) މާނައީ: "ފޮތުގެ أهل ވެރިންގެ ތެރެއިން ވިޔަސް، އަދި مشرك ންގެ ތެރެއިންވިޔަސް، كافر ވެއްޖެ މީސްތަކުން ތިޔަބައިމީހުންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ حضرة ން ތިޔަބައިމީހުންގެ މައްޗަށް އެއްވެސް ހެވެއް ބާވައިލެއްވުމަކަށް ނުއެދެތެވެ. (އެކަމަކު) الله ގެ رحمة އެކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ މީހަކަށް خاص ކުރައްވަތެވެ. الله އީ، ބޮޑުވެގެންވާ فضل ވާންތަކަލާނގެ ވެރިރަސްކަލާނގެއެވެ."

މިއާޔަތުގައި ފޮތުގެ އަހުލުވެރިންގެ މުރާދަކީ ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިންނެވެ. الله ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ވަޙީކުރައްވާފައިވެއެވެ. (وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِإِيمَانِكُمْ كُفَّاراً حَسَداً مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ) (البقرة 109) މާނައީ:"ފޮތުގެ أهل ވެރިންގެ ތެރެއިން ގިނަމީހުން، އެއުރެންނަށް حق ބަޔާންވެ އެނގުމަށްފަހުގައި، އެއުރެން އަމިއްލަހަށިން حسد ވެރިވެގެން، ތިޔަބައިމީހުން إيمان ވުމަށްފަހު އަލުން އަނބުރާ كافر ކަމަށް رجوع ކުރުވާލަންނަމަވާ ހިތައި އެކަމަށް އެދުނެވެ. ފަހެ، (އެއުރެންނާމެދުގައި ކަން ކުރަންވީގޮތް ބަޔާންކުރައްވައި) الله ގެ أمر ފުޅު ފޮނުއްވައިދެއްވަން ދާންދެން (އެއުރެންނަށް) ތިޔަބައިމީހުން މާފުކޮށް ދޫކޮށްލާށެވެ! ހަމަކަށަވަރުން، الله އީ ކޮންމެ ކަމެއްގެ މައްޗަށް ކުޅަދުންވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ." އަދިވެސް الله ވަޙީކުރައްވާފައިވެއެވެ. (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ) (المائدة 51) މާނައީ: "އޭ إيمان ވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން يهودى ންނާއި، نصارى ހުން (އެހީ) އެކުވެރިން ކަމުގައި ނުހަދާށެވެ! އެއުރެންގެ ތެރެއިން އެއްބަޔަކީ އަނެއްބަޔަކުގެ އެކުވެރިންނެވެ. ތިޔަބައިމީހުންގެ ތެރެއިން އެއުރެން އެކުވެރިން ކަމުގައި ބަލައިހިފިމާ (ދަންނާށެވެ!) ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން، އޭނާ، އެއުރެންގެ ތެރެއިންވާ މީހެކެވެ. ހަމަކަށަވަރުން، އަނިޔާވެރި ބަޔަކަށް الله ތެދުމަގެއް ނުދައްކަވާނެތެވެ."

ލޯބިވާ މުސްލިމު އަޚުންނޭވެ!

މިއާޔަތް الله ބާވައިލެއްވީ ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިންގެ ދެމެދުގައި އެއްވެސް ގުޅުމެއްނެތް ދުވަސްވަރެއްގައެވެ. އެދުވަސްވަރަކީ ޔަހޫދީން ނަޞާރާއިންގެ އަނިޔާވެރިކަން ބޮޑުކަމުން ފިރަންވެގެން އެތަން މިތަނުން ދުވާފިލާ ދުވަސްވަރެވެ. އެމީހުން މަދީނާއާއި ހަވަނަން ހިޖުރަ ކުރަން ޖެހުނީ އެހެންވުމުގެ ސަބަބުންނެވެ. ރަސޫލު الله ޞައްލަ الله ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ މަދީނާއަށް ހިޖުރަ ކުރެއްވުމަށްފަހު ޔަހޫދީންނާއި ހަނގުރާމަކޮށް އެމީހުން މަދީނާ އަދި މަދީނާވަށައިގެންވާ ސަރަހައްދުތަކުން ފައްސަވައި ޚަރުޖުވީއެވެ. އަދި ނަޞާރާއިން ޔަހޫދީންނަށް އެހީތެރިއެއް ނުވެއެވެ. މިގޮތުން ބަނޫޤާއިންގެ ދުވަސްވަރުވެސް ކަންތައް ހިނގަމުން ދިޔައެވެ. ރަސޫލު الله ޞައްލަ الله ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ އަސްޙާބުބޭން ރޫމު ޤައުމާ ކުރެއްވި އިރުވެސް ޔަހޫދީން ނަޞާރާއިންނަށް އެހީތެރިއެއް ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް الله ތަޢާލާ ދަންނަވާދޭނާ ބާރު މިއާޔަތް ބާވައިލެއްވިއެވެ. މިއާޔަތުން ދޭހަވާގޮތުގައި ކޮންމެވެސް ޒަމާނެއްގައި ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިން މުސްލިމުންނާ ދެކޮޅަށް އެހީތެރިވާ އެކަތީގަނޑަކަށް ވާނެކަމެވެ.

މިއަދު އަހަރުމެންނަށް ފެނިގެން މިދަނީ ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިން މުސްލިމުން ނައްތާލުމުގައި އެއްބަސްވެހުރި އެކަމުގެ

މުޢާމަލާތެއް ކުރާތީއެވެ. ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިން އެކަލޭގެ ނަބީކަން ވުމުގެ ކުރިން ނަޞާރާއިން ދިޔައީ ޔަހޫދީން މަރަމުން ސުންނާފަތި ކުރަމުންނެވެ. ޖަރުމަނާއި ފްރާންސާއި އިޓަލީއާއި އިނގިރޭސިން ދިޔައީ ޔަހޫދީން މަރަމުން އަނިޔާކުރަމުން ނެރުމުންނެވެ. ޔަހޫދީންނަށް ހަމަ ނޫރާނުން ފުރުޞަތު ނުދެމުންނެވެ. ސުވާލަކީ މިޒަމާނުގައި މިދެ ބަޔަކު އެކަމިގެ ނަޢަކަންތި ކިހިނެއްތޯއެވެ؟

އަދުވަސްވަރު ނަޞާރާއިންނީބިއްޔާ ދެޖާތެއްގެ ބޭބޭއެވެ. އެއީ Catholicsއާއި Orthodox އެވެ. މީގެ އިތުރުން ތިންވަނަ ޖަމާޢަތެއް އުފެދުނެވެ. އެއީ Protestant ނެވެ. މި ޖަމާޢަތަކީ ސިއްރުގޮތެއްގައި ޔަހޫދީންގެ އަތްމަތްކަން އުފެދުނު ޖަމާޢަތެކެވެ. މިޖަމާޢަތް އަށް ދެ ޖަމާޢަތުގެ ދެމެދުގައި ވަރުގަދަ ހަސަދަވެރިކަމެއް އުފެދުމުގެ ސަބަބުން Protestantން ސަތޭކަވަނަ ގަރުނުގެ ކުރީކޮޅުގައި އެމެރިކާއަށް ހިޖުރަ ކުރެއްވެވެ. އެމެރިކާގައި މިޖަމާޢަތް ބާރުގަދަކަން އެތަށް ވަރުގަދަ ނަޞާރާއިންގެ ބަސްމިކާ ޖަމާޢަތަކަށް ވެއްޖެއެވެ. މިޖަމާޢަތް ޔަހޫދީންނާއި އުކުޅުވެރިކަން އުފެއްދައި ޔަހޫދީން ބަދަލުއްބާ ދީރިހަރަކަށް މިޖަމާޢަތްވެގެން ދިޔައެވެ. އާގަރުކުން އަޝްއަރު ދެޖަމާޢަތުގެ ތަރުއައްނަވާ މިބައިމީހުންގެ މީހުން ވެއްދިއެވެ. އެންމެ ގަރުކުން ނަޞާރާއިންގެ މައްޗަށް ޔުޅުކުރާ ވެރިކަން ޖަމާޢަތްތަކަށް މިއީ ކަމަކަށް ވެއްޖެއެވެ. ހަރުދީންނާއި

ނަޞާރާއިން އެކަމިގެ ނަޢަކަންވެ މުސްލިމުންގެ ވަސް ދުއްވާލަން ނިކުމެ އެކުގައި މަސައްކަތް ކުރިއެވެ.

އަށްވަނަ ސަބަބު: މުސްތަޝްރިޤުންނާއި ކުވެރިގެ ވޯޓިބުރާ މީހުންގެ މަސައްކަތް

މުސްތަޝްރިޤުންނަކީ އިރުމަތީގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންނާބެހޭ، ތަޢުލީމު ދިރާސާތައް ކުރަމުން ނިކުމެ ބަޔަކާ ހިލާ ނަމަކަށެވެ. ޚާއްޞަކޮށް މުސްލިމުންގެ ދީނާއި ޘަޤާފަތާއި ތާރީޚާއި އަދަބާއި ފަލްސަފާއެވެ. މިދިރާސާތަކަން ތަޢުލީމީ ބާވަތްތަކާ އިސްލާމީ ތަހުޒީބާ ބެހޭގޮތުން އިޚުތިލާފު ކަނޑައެޅޭ ބަޔަށާއި ދަރުހަމިފުކުރާކަމަށް ބަލާލެވޭއެވެ.

މުސްތަޝްރިޤުން އެބައިމީހުންގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިވީ ވަކި ދުވަސްވަރަކާ ބެހޭނެ ވަކި ތާރީޚަކާއިނގެން ނުނގޭތޯއެވެ. ބައެއް ތާރީޚުވެރިން ވިދާޅުވަނީ ބަލާލާއިއްޔާ އިސްލާމީ ދައުލަތް އަންދަލުސްގައި ހުރި ދުވަސްވަރު ކަމަށެވެ. ގިނަބޭފުޅުން ބުނާވަނީ ހިޖުރައިން ދުވަސް ވަރުގައި أموى ދައުލަތުގެ ދުވަސްވަރުގައި ކަމަށެވެ.

އެމީހުންގެ މަސައްކަތް ފެށިގެން އައީ ޝާމް ކަރައިގައި އުޅުއްވި އަޔުބިރ (John of Damascus) ޔޫޙަންނާ ދިމިޝްޤީއާ ޔަހޫނާ މިހަކަ ލިޔުން ދެއްކުމަކަށެވެ. އެދެއްކުމުގެ ނަމަކީ:

1- މުޙައްމަދުގެ ދިރިއުޅުން،

2- މުސްލިމުންނާއި މަސީޙީންގެ ބަސްދީގެ އޮން، މި ދެ ފޮތުގެ ބާވަތަކީ ނަޞާރާއިން މުސްލިމުންނާ ޖަދަލު ކުރުމަށްޓަކާ ފޮރުކުރުމެވެ. ކަންތަ ގޮތެއްގައި ނަމަވެސް މުސްތަޝްރިޤުންގެ ޙަރަކާތެއް ފުރިހަ ސަބަބަކާ މަސައްކަތްޖަނަކާއެވެ. ހާއްޞަކޮށް އިސްލާމީ ދައުލަތާއި ކުރިހައްއެވެ. އިސްލާމުގެ ތާރީޚު ކުރިމަތީ މަސިހީ ހިމަ ފޮޅުކުރުގެ ނިޔަތްގެއެވެ.

މުސްތަޝްރިޤުން މަސައްކަތް ކުރުމުގައި ގެންގުޅުނު، އެމީހުންގެ ބާވަތްތަކަށް ދަބަހަން ބަލާލުވިދާނެއެވެ.

1- ދީނީ ބާވަތްތައް:

މިއީ މުސްތަޝްރިޤުން އެކިއުފުރަހާ ތަކުގައި އުޅުދުން ޖަހުނު އަސާސެވެ.

1- ރަސޫލުﷲ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަށާ ދޭތެރޭ މުސްލިމުންގެ ހިތްތަކުގައި ޝައްކު އުފެއްދުން، އަބަދުވެސް އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތް ޝައްކުތަކެއް އުފެއްދުމަށްވެއެވެ. އެޝައްކުތަކުގެ އަސާސަކީ ނަބިއްސާލަކުން ނާމައިކަންލާތޯ ބަލާނެވެ.

ފުރަތަމަ މިސާލަކީ ރަސޫލުﷲ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަށް ލިޔަންކިޔަން ދަސްވެގައި ނުވިނަމަވާ ޤުރުއާން ކަރީމް ލިޔުނީ ކާކުތޯއެވެ؟ ޖަވާބުގައި

ދެންނެވީ މުސްލިމުން ލިބަން ނުދަމުވަލީ ލިބޭ ފުރުޞަތުކަމުގައި ނުޞްރާއެވެ. އެކަން އެހެންވީނަމަ އަވަގަނޑުވެސް ތިބީ އުއްމަތުތަކެ އެންމެ ފުރަތަމަ ގޮތުގައިކަން ކަށަވަރެވެ. މިއަދު އިސްލާމީ ދީން ރަނގަޅުކަމުގައި އޮތްގޮތަށް رسول الله صلي الله عليه وسلم ލިބަން ކިބަން ދަންވަޅުގައި ނުވަންނަވާ ކަމީ އަދި އަކަތިގިރާން ހާއްސަވެގެންނެވި ކަމެކެވެ. އެހެން އަކަތިގިރާން އުސޫލުންނަކީ ދެއްވާފައިވާ الله އެވެ. އަކަތިގިރާން އެއްވެސް އިންސާނަކު އުސޫލުންނަކީ ނުދެއްވައެވެ. އިލްމުއުސޫލާ ކޮންމެ ވިޔަކަށް މުޅުއްދިސަކު ވެއެވެ. އަމުދުއްދިޔަކީ އިންސާނަކަށްވާ ހާނާ ބައްޔެއް ކުރުންދޭއެވެ. އަދި ކުރި މައްސާލާމެވެސް ދެއެވެ. ބައްޔެއް ހާނާގެ މައްސާލާމާ ދަރަކަށްވެއެވެ. ރަސޫލާ -صلي الله عليه وسلم- ވަދި ހަމަ އެކަނި اللهގެ ބަރަކަތުން އުޅެނި ވެއިދޭން، އަވަދިޔަވެއިދަމެ މައްސާލާމާ އުއްމަތުން ފުރުކަން ދެއްވާފައެވެ. އާދައި އެއްވެސް ވިހަކަ ޝަރުކުރާނެ ކަމެއް ނުވެއެވެ. رسول الله صلي الله عليه وسلم ވަދި ބިރުމު އުޅެނުމަން އުއްމަތުން ހިތްވަރު ދެއްވާފައެވެ. މިސާލަކަށް: މުޝްރިކުންގެ ތެރެއިން ހައްޔަރުވާ ކަންތަކަށްވެސް ފަރުވާއަހަރާ މުސްލިމުންގެ ތެރެއިން ބިރަކަށްނޫން ލިބަންހިތަން ދަސްކޮށްދިނުން ޝަރުޢީ ކުރެއްވިއެވެ.

رسول الله صلي الله عليه وسلم އިންސާނުންގެ ފަރާތުން ލިބަންހިތަން އުޅެނި ވެއިދެންނެވިނަމަ ވިއަދު ޤުރުއާނީ ރަސޫލާ -صلي الله عليه وسلم- އަކަން އުޅެނިޔަކިދިނުން ވިއްސާރި ބަރުކަތްކުރައްވައިދެއްވާނެ ކަމަށް ބިރުކަތްކުރެއްވިއެވެ.

ދެވަނަ މިސާލު: ރަސޫލާ-صلي

الله عليه وسلم-އަށް ހިތްވަރުދޭގޮތަށް ބާކަށްތަކަށް ބުމަކުރެއްވުން

ހިޖުރަކުރުއްވިގެން ފަރުވާއި ހިޖުރަ ނުކުރުއްވީ ކިހިނެތްތޯއެވެ؟ އަކަމުން ދާރަވި ރަސޫލާ-صلي الله عليه وسلم-

އަށް ފުރިހީ ބާރުވެރިކަމެވެ. ޤުރައިޝްގެ ދަރިވަރުން އަދަރުކަރި ކާން ހިތަކަރުދޭ ވާހަކަތޯއެވެ؟ ރަސޫލާ -صلي الله عليه وسلم- އަށް ހިތަކަރުދޭގޮތަށް ބާރުވެރިކަމަށް ވެރިކަމަށް ބާކަށްތަކަށް ނިކަތުގެ ބާރުވެރިކަމަށް ވެރިކަމަށް އުއްމަތުގެ ކަރުވާ ފަރުދަކަން ހުރި ބިރި މިސާލަކަށް. އަނބުރާލި ނަމާނާއަކަށް.

ރަސޫލާ-صلي الله عليه وسلم- ހިޖުރަ ކުރުއްވުމަށް ނިކުތް ވަޑައިގަތުމަ މުޝްރިކުން އަކަތިގިރާނުގެ ގަނޑުވަރުގެ ދަރުކަތުވެހި ކަނޑު އުރައިން ދަރަވެއިގެން އަކަތިގިރާން ޝަރީދުކުރުނަށް ތެއްޔާރުން ތިއްބައި ނުނުކުމެވެ؟ އަކަތިގިރާން އެމީހުންގެ ބިރުކުރުމަށް ގެއްސެއް ނުގެންނަވައެވެ. އަކަތިގިރާން ވަޔާރުކުރުމަ الله އަށެވެ. އަދި ނިކުތް ވަޑައިގެން އެމީހުންގެ މޫނުމަށްކޮށްހާއި ބާރަން ބިމުން ވަލި ނަޝްގަވައި (وجعلنا من بين أيديهم سداً ومن خلفهم سداً فأغشيناهم فهم لايبصرون) يس:9 ވިރުދައިން ކިޔަވައި ވިދާޅުވެ ޖެއްސެވިއެވެ. އަކަތިގިރާނުގެ މި ނިކުތް ވަޑައިގަތުމަކީ

عمر بن الخطاب رضي الله عنه އަކުރުއްވި ހިތްވަރުދެއްވިކަމެ ގާވަރުގަދަ ހިތްވަރުދެއްވިކަމެވެ. ރަސޫލާ-صلي الله عليه وسلم- އަޅުބަކުރު رضي الله عنهއާއެކު ސައުރު ހާރުގައި ނިކުތް ވަޑައިގަތީ ދަރުކަތް އަކުގައި ކުރެއްވުމުގެ ބިރުކަމުތޭރި ރަސޫލާކާ އަކުގައެވެ.

އާދި ހިތްވަރުދެއްވި ގަދަކަމުގެ ނަޞީޙަތާއި އަދި މަތްކާއިމިތި ނިކަތީ މުސްލިމުންނަށްވެސް ނަޞީޙަތާ އަކުގައެވެ. މިގޮތުން ސައުރު ހާރުގައި ނިކުތް ވަޑައިގަތުމ އަށް ހިކުމަތުގައި އުއްމަތުން ކަށަވަރު ކުރުމުގައި ރަސޫލުކޮށް ދެކެންވާގޮތަ ކޮށްކަމުގައި ރަމަޟާނުގެ ބިރުކަމަށް ގެއްލިއްޔާ ދައްވައި،

ސަބަބު ވަކިގައި ހިފުމަށްފަހު الله އަށް ވަކާލާތު ކުރުމަށް އުއްމަތުގައި ދައްވާލާއެވެ. އުއްމަތުގެ ރޫޙު ކުރުމުގައި ކިޔަވަދިނުމަށް الله ބަލައިގައި ލާއްޓަ ސަބަބު ވަކިގައި ހިފުމަށްފަހު ވަކީލުކުރުމެވެ. ހަމަ އެކަނި ވަކީލުކޮށްލުމަށް ނުފުދޭނެއެވެ.

ރަސޫލާ -صلي الله عليه وسلم- އައްވަސް ވަދުލިބިރާ ނުލައި ނިކުތް ވަޑައިގަތުމަކީ އުއްމަތުން ނަޞީޙަތުގެ ގޮތުގައި ވަޑައިގަތުމަކަށް ތޯއެވެ؟ ބިރުވެރިކަމުގައި ސަލާމަތްބަނދަރަކަށް ކަމުގެ ކުރުން ދެކޭ ކަމެކެވެ. ރަސޫލާ -صلي الله عليه وسلم-އައްވަސް ބިރުވެރިކަމަށް ނިކުތް ވަޑައިގަތުމަކީ އުއްމަތުގެ މިސާލަކަށް ބެއްލެވި ރަސޫލާ-صلي الله عليه وسلم-ހަމަ الله ގާތްކަމުގައި ދެއްވިކަމުގައި ވިސްނައްވަށް ހަމަކުރައްވަން الله ގާތްކަމުގައި ނުދެއްވާނަކަމަށެވެ.

(ނިމުނީ)